

Rromii pun UE la incercare

In aceasta luna, Uniunea Europeana se imbogateste cu 28 de milioane de locuitori. Includerea Romaniei si Bulgariei in clubul european a fost un prilej de sarbatoare pe strazile Bucurestiului si in pietele Sofiei. Pentru cele doua tari, dintre cele mai sarace din Europa, includerea in randul puterilor occidentale aduce nenumarate beneficii, printre care imbunatatirea infrastructurii rutiere, recunoastere, granturi, posibilitatea de a calatori fara restrictii de viza, dar si o distantare de trecutul sovietic, noteaza Colum McCann, in editia din 9 ianuarie a cotidianului The Boston Globe.

Pe de alta parte, pentru altii, la Paris, Dublin, Bruxelles si poate chiar la Bucuresti si Sofia, aderarea celor doua state inseamna si includerea a circa 3 milioane de potentiale probleme. Este vorba de populatia rroma. Desi anul 2007 este anuntat drept "Anul European pentru "anse Egale", cuvantul "tigan" provoaca inca temeri, chiar si printre cei carora li se aplica. Editorii publicatiilor intampina probleme atunci cand trebuie sa abordeze problema celei mai mari minoritati din Uniunea Europeana, primarii din fostele tari-satelit ale Uniunii Sovietice vorbesc despre "curatarea" centrelor lor de rromi iar skinheads-ii sunt fericiti sa incite la incendierea locuintelor acestora in cantece difuzate la radio.

Daca o societate are constiinta de sine si, intr-un final, ajunge sa se critice in privinta felului in care trateaza cei mai napastuiti membri ai sai, atunci cel mai semnificativ test pentru Uniunea Europeana este felul in care aceasta ii trateaza in momentul de fata pe rromi. Rromii pot fi gasiti in locuintele sociale din Paris, in depozitele de deseuri din Kosovo, la periferiile parasite din estul Slovaciei si in

campiile gri de la marginea Dublinului. Fiecare loc are propria sa comunitate de rromi, uneori de proportii reduse; luati impreuna acestia formeaza un mozaic de 10 milioane de persoane condamnate la saracie si la excludere.

In mod evident, exista doctori, etnografi, poeti si persoane din mediul academic de etnie rroma care au cerut o noua era a constiintei de sine. Acestia vorbesc despre contributiile etniei rrome la arta, politica, muzica, prin intermediul unor figuri cu descendenta rroma ca Picasso, Django Reinhardt, Bob Hoskins, Charlie Chaplin, poetul polonez Papusza, Carmen Amaya, si chiar Bill Clinton. Pentru marea majoritate insa predomina vechile clisee despre minciunile, inselaciunile, furturile si tulburarea linistii prin cantatul la vioara. "Portretul constant si neindurabil facut rromilor ca persoane lipsite de radacini, de respect pentru lege, imorale si hoate ? va garanta ca prejudecatile legate de rromi sa ramana in mod clar o parte a mentalitatilor euro-americe", declara Ian Hancock, un universitar de etnie rroma de la Universitatea din Texas.

Intr-o dupa-amiaza la Bratislava, povesteste semnatarul articolului, un tanar intelectual m-a angajat intr-o discutie despre drepturile civile americane. Tanarul stia de Weathermen, Martin Luther King si Stokely Carmichael si sustinea cu pasiune cauza celor marginalizati. Intrebat insa despre sterilizarea, discriminarea scolara si arderea caselor rromilor din Slovacia, tanarul a raspuns fara malitie: "Este adevarat ca se petrec aceste lucruri, insa e vorba doar de tigani"? Probabil ca majoritatea rromilor nu au auzit de "Anul Oportunitatilor Egale" si de faptul ca perioada dintre 2005 si 2015 a fost numita "Deceniul Incluziunii Rromiilor".

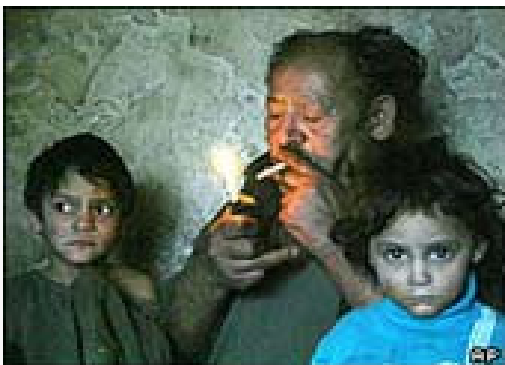
Malitia este uneori un alt nume dat tacerii. In mod evident, este important sa nu transformam o cultura intro lista de suparari si bucurii, in conditiile in care chiar si populatia rroma are o atitudine ambivalenta in privinta identitatii sale. Desi sunt la fel de diversi ca orice alt grup etnic, adeseori

doar bandele hoinare, analfabetismul si violenta in randul rromilor tin capul de afis al stirilor. Universitari asemenea lui Ian Hancock au cerut guvernelor, poetilor, jurnalistilor, activistilor si publicului sa isi aminteasca ca doar in urma cu 150 de ani rromii, asemenea afro-americanilor, erau sclavi in Europa Centrala. Holocaustul a trimis de asemenea rromii la moarte. Aceste lucruri ar trebui luate in considerare pentru a avea o viziune mai larga despre aceasta etnie daca nu vrem ca cele 3 milioane de rromi din Romania si Bulgaria sa fie considerate "doar tigani".

Peste o mare parte a istoriei rromilor se aterne o tacere intentionata. Nu este vorba despre faptul ca Europei sau Americii nu le pasa de rromi - o multime de conferinte si de ONG-uri discuta "problema rroma" in capitale in fiecare ani, iar anul 2007 promite sa exceleze in acest sens - ci de atitudinea predominanta care aduce aminte de vechiul banc slovac cu "ce este mic, negru, murdar si bate la usa?". Raspunsul nu ar trebui sa fie doar "viitorul", ci, in egala masura, "trecutul".

Andrusca Mihai cls. A XII-a E

Aderarea ar trebui sa aduca o noua era pentru rromii din Romania

Potrivit estimarilor oficiale, rromii reprezinta aproximativ 2,5% din populatia tarii, iar cifra reala ar putea fi mult mai ridicata. Acestia sunt si unul dintre cele mai dezavantajate grupuri din Romania, 74% dintre ei traind in saracie. Cand Romania se pregateste sa intre in UE, se fac eforturi pentru imbunatatirea calitatii vietii acestora.

Europa este caminul a cel putin opt milioane de rromi, dintre care sase milioane traiesc in Europa Centrala si de Est. Ultimul recensamant, cel din 2002, a aratat ca Romania are o populatie stabila de rromi de 535.140 de persoane -- ceea ce inseamna 2,5% din populatia tarii -- insa estimarile neoficiale spun ca aceasta cifra este mai aropiata de 2,5 milioane.

Dupa sute de ani de persecutii si marginalizare, guvernele au devenit din ce in ce mai constiente de nevoia de a promova si pune in aplicare o strategie pentru minoritatea rroma.

In februarie 1997 guvernul a infiintat Oficiul National pentru Rromi ca parte a Departamentului pentru Minoritati Nationale. In octombrie 2004 oficiul a fost transformat in Agentia Nationala pentru Rromi, condusa de un presedinte cu statut de secretar de stat.

In 2001, guvernul a adoptat o strategie nationala pentru imbunatatirea calitatii vietii rromilor. Aceasta defineste prioritatile in zece domenii importante de activitate, printre care asigurarile sociale, sanatatea, justitia, educatia, comunicarea si implicarea civica. Un

proiect PHARE de 7,6 milioane de euro menit sa sprijine aceasta strategie a fost finalizat in aprilie 2006. Intre timp, Inspectoratul General al Politiei Romane a lansat un program menit sa imbunatateasca relatiile dintre politie si comunitatea roma si sa creasca abilitatea politiei de a raspunde in mod eficient la situatiile de tensiune intre comunitatile roma si non-roma. Programul a fost dezvoltat cu ajutorul Proiectului pentru Relatii Etnice si Departamentul de Administratie in Justitie de la Universitatea din Louisville.

In iulie 2003, la Budapesta, liderii a opt state Central si Est Europene au cazut de acord sa lanseze "Deceniul Incluserii Romilor 2005-2015", un proiect initiat de Banca Mondiala si Institutul pentru o Societate Deschisa. Obiectivele sale principale sunt eliminarea discriminarii si saraciei din randurile acestei comunitati. Romania a detinut presedintia programului pentru un an, intre iulie 2005 si iulie 2006.

In iulie 2006, Banca Mondiala a fost de acord sa acorde Romaniei un imprumut de 58,5 milioane pentru un proiect de includere sociala. Printre beneficiarii acestui proiect se numara unele dintre cele mai dezavantajate grupuri din tara -- minoritatea roma, copiii in situatii cu risc ridicat si/sau copiii care parasesc institutiile de ingrijire, persoanele cu handicap si victimele violentei domestice. Proiectul a fost dezvoltat in cadrul noului Parteneriat Strategic de Tara, menit sa ajute Romania sa isi indeplineasca obligatiile din cadrul Moemorandumului Comun de Includere semnat cu Comisia Europeana.

Intr-o luna, Romania va intra in UE. Este momentul potrivit pentru rezolvarea problemelor din sectorul social, pentru ca avantajele reformelor si aderarii la UE sa poata ajunge la segmentele cele mai vulnerabile ale societatii. Cu 74% dintre acestia traind in saracie, o rata de mortalitate infantila de patru ori mai mare decat media tarii si o rata oficiala a somajului de 13%, romii sunt in mod deosebit expusi riscurilor. Ultimul recensamant, intocmit in 2002, a aratat ca un sfert din populatia roma este analfabeta. Deoarece nu doresc sa renunte la traditiile lor de sute de ani, inclusiv acela de a-si casatori copiii de la o varsta frageda, romii au adesea probleme cu autoritatile si legea.

Minority Watch, cu sediul la Londra, sugereaza ca Romania si Bulgaria ar trebui sa foloseasca o parte din fondurile de dezvoltare regionala pentru a imbunatati viata romilor. Daca nu se face un efort sustinut, imbunatatirile vor fi doar pe termen scurt. Iar nici una dintre tari nu isi poate permite acest lucru.

Andrusca Mihai cls a XII-a E